

equivalents of new terms in the target language, as well as certain differences in the terminology formation process in the German and Ukrainian languages.

Most linguists emphasize that an adequate translation of terms presupposes, first of all, the excellent knowledge of the translator of the field of science or technology to which the source text belongs, and, secondly, understanding the content of the terms in the source language and knowledge of the terminology of the native language.

The agrarian sector is crucial for the development of the economy. Achievements of agricultural sector in a global context are difficult to overestimate. As international communication plays a key role in business, attention of linguists is focused on the translation of terms - the units that have always encountered difficulties in interpreting.

Purpose. The aim of the article is to determine the specificity of agrarian terms, to highlight the points of view on this problem of scholars and to analyze the role of translation transformations in the process of interpretation of agrarian terms.

Results. The research showed that the main reason for the use of such transformations as concretization and generalization is the difference in the semantic volume of German and Ukrainian lexemes. These interpreting techniques are most common and allow the translator to expand or narrow the language phenomenon. Narrowing the value of the output lexeme is used to convert the linguistic unit so that it becomes understandable for the native speaker.

Conclusion. Despite the intensity of globalization processes, the translator must take into account the fact that each language system develops independently: it has its own language realities, fixed culture-specific terms and there appear neologisms that do not yet have the equivalent at the moment of translation into other languages. The translation of agrarian terminology remains particularly relevant for the development economy, as an adequate translation of scientific and technical terminology optimizes communication processes in business as well as in science. The main tools of an interpreter, when translating agrarian terms from German into Ukrainian, are lexical and grammatical transformations that allow the text to be adapted to the realities of the target language.

Keywords: transformation, professional terms, denotation, connotation, concretization, generalization, equivalence

УДК 811.111'342.9

АНГЛОМОВНИЙ НОВИННИЙ ДИСКУРС У СУЧАСНОМУ МЕДІАПРОСТОРИ

Л. С. КОЗУБ, кандидат філологічних наук, доцент,

О. Л. ДОВГАНЬ, студентка магістратури,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: liubatarn@yahoo.com; olyadovgan@ukr.net

ORCID: 0000-0002-6617-6442

Анотація. Стаття присвячена вивченню сучасного англomовного новинного дискурсу з урахуванням його прагматичного потенціалу та специфіки використання мовних засобів. Розглядаються основні визначення поняття «дискурс» та «новини». Охарактеризовано та проаналізовано основні ознаки англomовного дискурсу новин. Констатується, що новинний дискурс має інтерактивний характер, протікає в режимі реального часу, відображає усі зміни суспільного життя та реалізується в письмовій формі. Визначено, що дискурс новин виконує важливу соціальну роль – виражати інтереси соціуму, а саме тому потребує додаткового вивчення. Отримані результати можуть слугувати

підґрунтям для подальшого вивчення специфіки функціонування текстів новин на прикладі різних мов, а також соціолінгвістичних, лінгвокультурологічних особливостей мас-медійних текстів.

Ключові слова: засоби масової інформації, новинний дискурс, прагматичний потенціал, мовні засоби, реципієнт

Актуальність. Сучасні засоби масової інформації все більше стають не просто провідником необхідної інформації, але й засобом опосередкованого впливу на свідомість суспільства. За таких умов особливого значення у дискурсі ЗМІ набуває дискурс новин, який виконує важливу соціальну роль – виражати інтереси соціуму і потребує додаткового вивчення. Актуальність роботи полягає у необхідності здійснення системного дослідження сучасного англomовного новинного дискурсу, зокрема вивчення його прагматичного потенціалу через використання різноманітних мовних засобів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Більшість робіт, присвячених вивченню новин, відзначається соціологічним спрямуванням. Дослідники здебільшого звертають увагу на проблеми змісту і організації новин в засобах масової інформації, а також на інституційні, професійні і культурні контексти створення новин журналістами, на політичні і психологічні аспекти їх представлення (К. Серажим, Е. Денніс, Л. Землянова, О. Зернецька, О. М. Матюшенко, К. Сірінюк-Долгарьова, В. Кулик, Г. П. Бакулев).

Мета дослідження – вивчення сучасного англomовного новинного дискурсу з урахуванням його прагматичного потенціалу та специфіки використання мовних засобів.

Методи і матеріали дослідження: У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, порівняння, метод лінгвістичної інтерпретації результатів дослідження.

Результати. Насамперед, звернімося до визначення дискурсу. Так, Т. ван Дейк під дискурсом розуміє «функціональну частину комунікативних та загальних громадських і культурних цілей соціальних груп або окремих особистостей» [2, с. 56]. Дещо інше визначення пропонує Н. Д. Арутюнова стверджуючи, що «Дискурс (від. франц. discours – мовлення) – зв'язний текст у його сукупності з екстралінгвістичними – прагматичними, соціокультурними, психолінгвістичними та іншими факторами; мовлення, що розглядається як цілеспрямована соціальна дія, як компонент, який бере участь у взаємовідносинах людей та в механізмах їх свідомості (когнітивних процесах). Дискурс – це мовлення «занурене в життя» [7, с. 136-137].

У тлумаченнях різних авторів знаходимо таке розуміння дискурсу:

- 1) текст, представлений у вигляді особливої соціальної данності [10, с. 44];
- 2) текст у різних його аспектах [13];
- 3) результат процесу взаємодії у соціокультурному контексті [12].

Отже, з одного боку, дискурс – текст, занурений у життя, з особливою граматиною, лексикою, правилами слововживання і синтаксису, а з іншого, – це живе спілкування, комунікація, когнітивно-мовленнєве й інтерактивне явище з усіма відповідними складовими спілкування [1, с. 12-13].

Проте, найповніше визначення дискурсу запропонувала К. Серажим. За визначенням науковця, дискурс – це складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища, який по-перше, детермінується його соціокультурними, політичними, прагматично-ситуативними, психологічними чинниками, по-друге, має «видиму» – лінгвістичну (зв'язний текст або його

семантично значущий та синтаксично завершений фрагмент) і невидиму – екстралінгвістичну (знання про світ, думки, настанови, мета адресанта, потрібні для розуміння цього тексту) структуру, і, по-третє, характеризується спільністю світу, який «вибудовується» впродовж розгортання дискурсу його репродуктором (автором) та інтерпретується його реципієнтом (слухачем, читачем) [9].

Безперечно, новинний дискурс є одним із різновидів комунікативного дискурсу. Дискурс новин визначають як багатоплановий лінгвістичний феномен, який має інтерактивний характер, протікає в режимі реального часу, відображає усі зміни суспільного життя та реалізується в письмовій формі [6]. Але спочатку потрібно розглянути саме поняття «новини».

Поняття «новини» є неоднозначним. За твердженням Т. ван Дейка, загальне значення цього поняття зводиться до «нової інформації», яка може трактуватися як:

- 1) нова інформація про події чи речі з приватного життя людини;
- 2) новинне повідомлення на радіо, телебаченні чи в пресі, де подано нову інформацію про останні події [11, с. 10].

Дещо інше визначення поняття «новини» пропонує Е. Денніс, виходячи з його практичного, а не теоретичного значення. Вчений підкреслює, що новина – це повідомлення, в якому подається сучасний погляд на дійсність щодо конкретного питання чи процесу [3, с. 205].

За канонами західної журналістики, новини мають відповідати на 5 «W» запитань: «Who?», «What?», «Where?», «When?», «Why?» («Хто?», «Що?», «Де?», «Коли?» і «Чому?») [14, с. 103]. Деякі теоретики сюди включають ще два питання: «Як?» і «Котрий?». Як слушно зазначає В. Іванов, необхідно мати на увазі, що англійське слово «news» означає не лише інформацію в цілому, а й окреме інформаційне повідомлення: «a piece of news». Воно має низку синонімів: інформаційний матеріал (news-story), замітка (item), репортаж (report) [15, с. 11].

Поняття «новини» в його сучасному англійському звучанні з'явилося із появою масових засобів зв'язку («news» замінило «tidings»). Так, Л. Землянова подає таке трактування англійського слова «news» – «нові відомості, вісті, повідомлення про різні, але, перш за все, найважливіші події у країні й світі» [4, с. 231]. Дослідниця зазначає, що в англійській мові слово news є логічною основою великої кількості термінів на позначення професійної атрибутики журналістів: news editor – редактор відділу новин, news gatherer – збирач новин, newsreader – диктор, який повідомляє новини по радіо чи телебаченню, latest news – останні новини.

За твердженням О. Зернецької, новини – життєво важливий компонент у бутті індивідуумів, соціальному житті груп, спільнот і держав. Тому новини – це процес, навіть декілька процесів, завдяки яким «необроблена інформація» перетворюється в новий продукт. Під час цього перетворення відбуваються процеси відбору тієї інформації, яка стане новинами, її редагування, посилення, деформація і викривлення, подекуди й маніпуляція нею [5]. Цей процес – від події до її висвітлення в мас-медіа для широкої аудиторії – називається медіацією.

Медіація – це інтерпретація інформації відповідно до преференційних моделей тих, хто включений у репортаж події, а також відповідно до характеристик і засобів репортажу. Під час процесу медіації «необроблена інформація», або як її ще називають «сира інформація» перетворюється у «виклад подій», тобто по суті набуває жанрових ознак оповіді, і стає тим, що дістало визначення «новинний дискурс».

Аналіз теоретичного та практичного матеріалу дозволяє визначити такі основні ознаки англійського дискурсу новин:

1. Вплив на масову аудиторію. Спосіб поширення інформації суттєво впливає на ступінь її засвоєння та дає можливість охопити найширшу аудиторію. Вільний доступ до різнопланової інформації у мережі створює ілюзію об'єктивності – сприйняття новин як неспотвореного відображення реальності.

2. Плюралізація. Англomовний дискурс новин майже без обмежень на тематику відображає стан розвитку суспільства, сприяє демократизації політичного життя та визначає роль Інтернет-новин як дискурсивного посередника між владою та громадянами, який не обмежує інтерпретаційну свободу аудиторії.

3. Лаконічність та спрощення у формах і засобах викладення матеріалу. Стислість плану вираження при зростанні ємкості плану змісту наближають новинний дискурс до масової аудиторії, що забезпечує ринкову необхідність задовольнити потреби споживача [8, с. 75].

4. Оперативність. Швидка зміна низки новин, лаконічність, повнота повідомлюваної інформації, точність подачі матеріалу та концентрація уваги на факті забезпечують оперативність в доступі до актуальної інформації.

5. Сконцентрованість матеріалу, яка проявляється у значній кількості новинних блоків на одній Інтернет-сторінці з можливістю запити та отримання нової інформації у межах гіпертекстового формату.

Висновки і перспективи. Отже, новинний дискурс є надзвичайно важливим об'єктом вивчення в сучасній науці. Оскільки новини відіграють визначну роль у житті людини, від того, як структуруватиметься новинний дискурс у комунікативному просторі, залежатиме саме буття особистості: від отримання щоденної інформації до процесу прийняття життєво важливих рішень. Адже, дискурс не описує світ, а формує його, є суттю пізнання і самовираження.

Отримані результати можуть слугувати підґрунтям для подальшого вивчення специфіки функціонування текстів новин на прикладі різних мов, а також соціолінгвістичних, лінгвокультурологічних особливостей мас-медійних текстів.

Список використаних джерел

1. Бацевич, Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики [Текст] / Флорій Бацевич. – Л. : ПАІС, 2010. – 336 с.
2. Дейк, ван Т. Язык. Познание. Коммуникация [Текст] / Т. ван Дейк. – М. : Прогресс, 1989. – 312 с.
3. Дэннис, Э. Беседы о масс-медиа [Текст] / Э. Дэннис, Дж. Мэррилл. – М. : Российско-американский информационный пресс-центр; Вагриус, 1997. – 383 с.
4. Землянова, Л. М. Коммуникативистика и средства информации: англо-русский толковый словарь концепций и терминов [Текст] / Л. М. Землянова. – М. : Изд-во Московск. ун-та, 2004. – 415 с.
5. Зернецька, О. В. Політична комунікація та політичні ефекти новин [Текст] / О. В. Зернецька // Новини VS. Новини. Виборча кампанія в новинних телепрограмах. – К. : ЦВП, 2005. – С. 46-63.
6. Иванов, Л. Ю. Язык интернета: заметки лингвиста [Текст] / Л. Ю. Иванов // Словарь и культура русской речи. – М. : Азбуковник, 2000. – 73 с.
7. Лингвистический энциклопедический словарь [Текст] / [гл. ред. Ярцева В. Н.]. – М. : Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.
8. Матюшенко, О. М. Особливості функціонування англomовного дискурсу новин в мережі Інтернет [Текст] / О. М. Матюшенко. – 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eprints.zu.edu.ua/5215/1/vip55_38.pdf
9. Серажим, К. С. Дискурс як соціолінгвальний феномен сучасного комунікативного простору: методологія, архітектоніка, варіативність [на матеріалах

сучасної газетної публіцистики] [Текст]: монографія / К. С. Серажим; за ред. В. Різуна. – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2002. – 392 с.

10. Степанов, Г. В. Язык. Литература. Поэтика [Текст] / Г. В. Степанов. – М. : Наука, 1988. – 382 с.

11. Dijk, T. A. van. News as discourse [Text] / T. A. van Dijk. – Hillsdale, NJ : L. Erlbaum Associates, 1988. – 216 p.

12. Fairclough, N. Discourse and text: linguistic and intertextual analysis within discourse analysis [Text] / N. Fairclough // Discourse and Society. – 1992. – № 3. – P. 192-217.

13. Halliday, M. A. K. Language, context and text: aspects of language in a social-semiotic perspective [Text] / M. A. K. Halliday, R. Hasan. – Oxford : Oxford University Press, 1991. – 264 p.

14. Harris, G. Practical Newspaper Reporting. Journalism Media Manual [Text] / Geoffrey Harris, David Spark. – London : Focal Press, 1993. – 240 p.

15. Nash, W. R. How Newspapers Work [Text] / W. R. Nash. – N.Y. : Oxford Pergamum Press, 1964. – 119 p.

References

1. Batsevych, F. S. (2010). Narysy z lnhvistychnoi prahmatyky [Essays on linguistic pragmatics]. PAIS, 336.

2. Deik, van T. (1989). Yazyk. Poznanye. Kommunykatyia [Language. Cognition. Communication]. Progress, 312.

3. E. Dennis, Dzh. Merrill (1997). Besedy o mass-media [Talks about the media]. Moscow, Russia: Vagrius, 383.

4. Zemlyanova, L. M. (2004). Kommunikativistika i sredstva informatsii: anglo-russkiy tolkovyy slovar kontseptsii i terminov [Communicativistics and media: English-Russian explanatory dictionary of concepts and terms]. Izdatelstvo Moskovskogo universiteta, 415.

5. Zernetska, O. V. (2005). Political Communication and Political News Effects: Novyny VS. Novyny. Vyborycha kampaniia v novynnykh teleprohramakh. Kyiv, 2005. – P. 46-63.

6. Ivanov, L. Yu. (2000). Yazyk interneta: zametki lingvista [Internet language: notes by a linguist]. Moscow, Russia: Azbukovnik, 73.

7. Yartseva, V. N. ed. (1990). Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar [Linguistic Encyclopedic Dictionary]. Moscow: Sovetskaya entsiklopediya, 672.

8. The Peculiar Features of News Discourse Functioning in World Wide Web. Available at: http://eprints.zu.edu.ua/5215/1/vip55_38.pdf

9. Serazhym, K. (2003). Discourse as a sociolinguistic phenomenon of contemporary communicative space (methodological, pragmatically-semantic and genre-linguistic aspects: on the basis of political variety of the Ukrainian mass-media discourse) [Manuscript]. Kyiv National Taras Shevchenko University, Institute of Journalism. Kyiv.

10. Stepanov, G. V. (1988). Yazyk. Literatura. Poetika [Language. Literature. Poetics]. Nauka, 382.

11. Dijk, T. A. van. (1988). News as discourse. L. Erlbaum Associates, 216.

12. Fairclough, N. (1992). Discourse and text: linguistic and intertextual analysis within discourse analysis. Discourse and Society, 3. P. 192-217.

13. Halliday, M. A. K., Hasan R. (1991). Language, context and text: aspects of language in a social-semiotic perspective. Oxford : Oxford University Press, 264.

14. Harris, G., Spark D. (1993). Practical Newspaper Reporting. Journalism Media Manual. London : Focal Press, 240.

15. Nash, W. R. (1964). How Newspapers Work. N.Y. : Oxford Pergamum Press, 119.

АНГЛОЯЗЫЧНЫЙ НОВОСТНОЙ ДИСКУРС В СОВРЕМЕННОМ МЕДИАПРОСТРАНСТВЕ

Л. С. Козуб, О. Л. Довгань

Аннотация. *Статья посвящена изучению современного англоязычного новостного дискурса с учетом его прагматического потенциала и специфики использования языковых средств. Рассматриваются основные определения понятия «дискурс» и «новости». Проанализированы основные характеристики англоязычного дискурса новостей. Констатируется, что новостной дискурс имеет интерактивный характер, протекает в режиме реального времени, отражает все изменения общественной жизни и реализуется в письменной форме. Определено, что дискурс новостей выполняет важную социальную роль – выражает интересы социума, а поэтому требует дополнительного изучения. Полученные результаты могут служить основой для дальнейшего изучения специфики функционирования текстов новостей на примере различных языков, а также социолингвистических, лингвокультурологической особенностей масс-медийных текстов.*

Ключевые слова: *средства массовой информации, новостной дискурс, прагматический потенциал, языковые средства, реципиент*

ENGLISH-LANGUAGE NEWS DISCOURSE IN MODERN MEDIA SPACE

L. S. Kozub, O. L. Dovhan

Abstract. *News is constantly attracting attention of many scholars, as it is one of the main factors contributing to the growing popularity of modern media. News, the production of which has previously been a complicated and costly process, today surrounds us everywhere: on computer displays, in mobile phones, on billboards, in public transport, on airplanes. News consumption is no longer limited to reading the morning newspaper or watching the evening newscast: it is served to us day and night, can be programmed for automatic ordering, delivery and sorting using personal digital devices, thus it determines the relevance of their in-depth study.*

The article is devoted to the study of modern English-language news discourse taking into account its pragmatic potential and the use of different linguistic means. It considers the main definitions of "discourse" and "news". It is determined that on the one hand, discourse is a text immersed in life, with special grammar, vocabulary, rules of usage and syntax, and on the other hand – it is live communication, cognitive-speech and interactive phenomenon with all relevant components of communication. It is analyzed that news is not only a news post on the radio, television or in the press, where new information about the latest events is presented, but what is more efficient, it is a vital component in the existence of individuals, social life of groups, communities and states; it is a process, even a few processes, through which "raw information" becomes a new product.

News discourse is viewed as one of the varieties of communicative discourse, that is why it is interactive, takes place in real time, reflects all changes in social life and is implemented in writing. It has a special significance in the media discourse, which performs an important social role - to express the interests of society and needs additional study. The main features of the English-language news discourse are characterized and analyzed. The article highlights its impact on the mass audience, which helps to create an illusion of

objectivity in the network - to perceive news as a non-distorted reflection of reality; it also draws attention to the pluralization, efficiency and concentration of the material, laconism and simplification, which bring up news discourse to the mass audience, which ensures the market need to meet the needs of the consumer.

The obtained results can serve as the basis for further study of the specificity of news texts functioning on the example of different languages, as well as the analysis of sociolinguistic, linguistic and cultural characteristics of media texts.

Keywords: *mass media, news discourse, pragmatic potential, language means, recipient*

УДК – 811.161.2'367.32

СИНЕРГІЯ КОМПЛЕКСНИХ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИХ ТА СИНТАКСИЧНИХ ЗАМІН ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ, МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МАРКЕТИНГУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Г. І. СИДОРУК, кандидат філологічних наук, доцент,

А.П. ЛЕХНОВСЬКА, студентка магістратури,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: seagalina@gmail.com; zelend@i.ua

ORCID: 0000-0003-0850-0352

Анотація. *У статті досліджено загальні особливості та прийоми перекладу англійських термінів сфери аграрного бізнесу, менеджменту та маркетингу українською мовою. Визначено проблеми перекладу термінології аграрного бізнесу, менеджменту та маркетингу та розглянуто оптимальні шляхи вирішення цих труднощів задля досягнення адекватності перекладу термінології даної сфери. Вказано, що синергія комплексних лексико-граматичних та синтаксичних замінів є важливим засобом досягнення адекватності та еквівалентності перекладу англійської термінології сфери аграрного бізнесу, менеджменту та маркетингу українською мовою.*

Ключові слова: *термінологія, аграрний бізнес, менеджмент, маркетинг, способи перекладу*

В останні десятиліття ХХ ст. – на початку ХХІ ст. активно розвивався і сьогодні продовжує розвиватися багатомовний термінологічний ринок. Дослідження термінів і галузевих терміносистем у сучасній науці перебуває на стадії активного розвитку, оскільки інтеграційні процеси у світі безпосередньо впливають на проникнення лексичних одиниць з однієї мови в іншу.

Сфери аграрного бізнесу, менеджменту та маркетингу зокрема в останні роки зазнали інтенсивного розвитку (цей розвиток продовжується і сьогодні), отже, терміносистеми цих сфер викликають особливу увагу при перекладі. Ці терміносистеми англійської мови є досить поширеними та розгалуженими, тому виникають труднощі в процесі перекладу, адже перекладач повинен не лише розуміти зміст терміну іноземною мовою, а й володіти знаннями термінології рідною мовою.